

zetében közölt és lapunk mult évi VI. számában (328. old.) ismertetett tanulmánnyal azonos.

LES A DREVO. 24/25—26/27. sz.

Macko: Fűzesek dugványról való telepítése. (Zakladanie vrbín odrezkami.) 24/25. sz. 1—2. old.

Az eljárás általános elveinek a leírása mellett néhány apró, de a siker szempontjából jelentős részletre is felhívja a figyelmünket.

F. H.: A símafenyő feldolgozása és használhatósága. (Upotrebitel' nost' vejmutovky.) 24/25. sz. 4. old.

A Németországban igen elterjedt fafaj sokoldalúságára mutat rá.

Wechselberger: A német-szlovák erdő- és fagazdasági egyezmény vezérelvei. (Vedúce myšlienky nemecko-slovenskej leso- a drevo-hospodárskej dohody.) 26/27. sz. 1—6. old.

Az egyezmény a német elgondolás szerint „nagyter-gazdaság” kiépítésének az első állomása, amely Szlovákia részére nemcsak kivitelre kerülő fájának az előnyös értékesítését, hanem faiparának a fejlesztését is biztosítja.

KÜLÖNFÉLÉK

SZEMÉLYI HÍREK.

A *Kormányzó Úr* Öföméltósága Budapesten 1942. évi június hó 30. napján kelt legfelsőbb elhatározásával, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Gárdonyi Nagy László, Alberti János és Radó Gábor* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőtanácsosokat miniszteri tanácsosokká, *Barabásy József, Sztankó Zoltán, vitéz Kiss Lajos, Harmath Ernő, Szilárd Tivadar, Liha Valér és Heincz János* m. kir. főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat m. kir. főerdőtanácsosokká kinevezte.

A *Kormányzó Úr* Öföméltósága Budapesten 1942. évi június hó 30. napján kelt legfelsőbb elhatározásával, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Szy Dénes, Hajdu Gyula és Hajdu János* m. kir. főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, *Dercsényi István* m. kir. erdőtanácsosnak a m. kir. főerdőtanácsosi címet és jelleget, *Orbán József, Faller József, Jákói Endre, Botos Sándor, Nagy Ferenc, Vendró Gyula és Hartay Henrik* m. kir. erdőtanácsosoknak a m. kir. főerdőtanácsosi címet, *Haidekker Antal* m. kir. főerdőmérnöknek a m. kir. erdőtanácsosi címet és jelleget, *Rimlér László, vitéz Bárdossy László, Jellachich László, Kanyó István, Szabó Mihály, Galambos Gáspár, Fejérdy István, Jász Károly és Buzetzký Ernő* m. kir. főerdőmérnöknek a m. kir. erdőtanácsosi címet, *vitéz Faragó Endre, Dermendzsin József, Aladics Zoltán, Péter László és Suhayda Dénes* m. kir. erdőmérnöknek a m. kir. főerdőmérnöki címet és jelleget adományozta.

A *Kormányzó Úr* Öfóméltósága, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, *dr. vitéz Bokor Rezső* műegyetemi magántanár, műegyetemi adjunktusnak az erdészeti tudományos kutatás és felsőoktatás terén kifejtett működése elismerésül az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Haracsi Lajos* m. kir. erdőtanácsosnak a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán a „Gombák szerepe az erdőben” című tárgykörből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettet ebben a minőségében megerősítette.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Luncz Géza* m. kir. erdőtanácsosnak a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán a „Magánerdők gazdaságpolitikájának nemzetközi egybevetése” című tárgykörből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettet ebben a minőségében megerősítette.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Falk Richárd* okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktusnak a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán a „Lengőszíták dinamikája. Kapcsolt tömegrendszerek kényszerített lengésének vizsgálata” című tárgykörből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettet ebben a minőségben megerősítette.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Kiss Aladár* (Huszt), *Kampü Iván* (Bustyaháza), *Szilágyi Ferenc* (Ökörmező), *Seregély Sándor* (Miskolc), *Balogh Sándor* (Kaposvár), *Bánky Gyula* (Máramarossziget), *vitéz Tury Elemér* (Debrecen) és *dr. Ijjász Ervin* (Budakeszi) m. kir. erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököket m. kir. erdőtanácsosokká;

Ajtay László (Görgényszentimre) m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnököt ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnöké, *dr. Gerlai Arnold* (Dombhát), *Wagner Gyula* (Budapest) és *vitéz Balogh Elek* (Kézdivásárhely) m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököket m. kir. főerdőmérnökökké, *Makkay Zoltán* (Csikszereda) m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnököt ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnöké, *Kletz Károly* (Körösmező), *Zsirai Mihály* (Rahó), *Kováts Árpád* (Naszód), *Gereházi Károly* (Bustyaháza), *Takács Jenő* (Nyiregyháza), *Pogácsás István* (Marosvásárhely) és *Jerem János* (Körösmező) m. kir. erdőmérnököket m. kir. főerdőmérnökökké;

Szeremley Zoltán (Parád), *Nagy Andor* (Szinfalu), *Szederjei Ákos* (Alsószinevér), *Csordás Miklós* (Rónaszék), *Roller Kálmán* (Diósgyőr), *Lukácsffy Péter* (Poroskő), *Tihanyi Lajos* (Szekszárd), *Tuskó Ferenc* (Brusztura), *Botos Ernő* (Gyertyánliget), *Véssey Róbert* (Diósgyőr), *Bálványosi Ernő* (Veszprém), *Árkosi Gyula* (Galgamácsa) és *Stubnya Dezső* (Dragomérfalva) m. kir. segéderdőmérnököket m. kir. erdőmérnökökké kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Wilde Kálmán* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Kaposvárról a besztercei m. kir. erdőigaz-

gatóság kerületébe Naszódra és megbízta a naszódi m. kir. erdőhivatal vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Scherg Károly* m. kir. erdőtanácsost Zalaegerszegről Szegedre, *Galambos József* m. kir. erdőtanácsost Kisberről Zalaegerszegre, *Balogh Sándor* m. kir. erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököt Szombathelyről Kaposvárra és *Juriss László* m. kir. erdőmérnököt Esztergomból a m. kir. ménesbirtok igazgatóságához Kisbérre és *Scherg Károlyt* a szegedi, *Galambos Józsefet* a zalaegerszegi, *Balogh Sándort* a kaposvári m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével bízta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Jankovits Rezső* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Kelebiáról Budapestre és szolgálatételre a földművelésügyi minisztérium I/A. főosztályába osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Fail Ernő* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Bustyaházáról a m. kir. erdőigazgatósághoz Csik-szeredára.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Szabó Mihály* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Miskolcra Budapestre és szolgálatételre a földművelésügyi minisztérium I/A. főosztályába osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Seregély Lajos* m. kir. főerdőmérnököt Királymezőről és *Jerome René* m. kir. erdőmérnököt Tiszabogdányból Budapestre és szolgálatételre a földművelésügyi I/A. főosztályába osztotta be, továbbá *Jablánczy Sándor* m. kir. erdőmérnököt Bustyaházáról Királymezőre és *Faragó Sándor* m. kir. segéderdőmérnököt Ujvidékről Tiszabogdányba és előbbnevezettet a királymezői alsó, utóbbnevezettet pedig a tiszaközi m. kir. erdőhivatal vezetésével bízta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Becsky László* m. kir. segéderdőmérnököt a szolgálat érdekében áthelyezte Marosvásárhelyről az ungvári m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Lyutára és megbízta az ottani m. kir. erdőhivatal vezetésével és ezzel egyidejűleg *Pfandler Mihály* m. kir. segéderdőmérnököt a 84.375/1942. szám alatt Nagybockoról Lyutára történt áthelyezését hatálytalanította.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Fotul Antal* m. kir. erdőmérnököt Rahóról a m. kir. erdőigazgatósághoz Komáromba és *Lipták Géza* m. kir. segéderdőmérnököt Görgényszentimréről (Laposnya) a m. kir. erdőigazgatósághoz Rahóra áthelyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámában *Tumidalszky István* (Kassa) m. kir. erdészeti üzemi főtisztet a VIII. fizetési osztályba m. kir. erdészeti üzemvezetővé, *K. Kiss Kálmán* (Nagybánya) és *vitéz Kerttői Jenő* (Koloszvár) ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokat a XI. fizetési osztályba m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké kinevezte.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1942. évi június hó 16-án megtartott erdőmérnöki III. szigorlaton *Csizárik Béla*, *Tibor*, *Komán Géza* és *Molnár István* erdőmérnöki oklevelet nyert.

ISMÉTELTEN A FARAGOTTFA KÁROS TÉRHODÍTÁSÁRÓL.

Ebben a tárgyban az „Erdészeti Lapok“ f. évi II. füzetében közölt tanulmányhoz* két hozzászólás jelent meg. Egyiket az E. L. f. évi V. füzetében *Szy Géza* írta („A faragottfa-termelésről“ címmel), a másik a „Magyar Fapiac“ f. évi április 25.-i számában jelent meg „A faragottfa-termelés“ címmel. Örömmel láttam megjelenésüket, mert tulajdonképpen az volt tanulmányom főcélja, hogy a faragottfa-termelésben lábrakapott visszasságokra a figyelmet rátereljem.

Nem céloim soraimmal hosszú vitát előidézni, csupán röviden rá szeretnék mutatni azokra az okokra, amelyek a tanulmányomban leírt következtetésekhez vezettek, hogy t. i. továbbra is a faragottfa-termelés *bizonyos mértékű és fokozatos* korlátozását, illetve megrendszabályozását tartom szükségesnek.

Talán eszembe sem jutott volna közleményem megírása, ha az elmúlt évben végzett faragások alkalmával mindenütt csak az egyenes növéssű, hengeres, 6 m-nél nem hosszabb és 20 cm-nél nem vastagabb fenyőből láttam volna faragottfát készíteni, amint azt *Szy Géza* igen helyesen az okszerű faragottfa-termelés alapfeltételeként felállítja. *Ezeknek a feltételeknek a betartásával vagy betartatásával már el is érnök a faragottfa-termelés nagyfokú korlátozását.* És ezzel a veszendőbe menő forgács mennyisége is a legkisebbre korlátozódnék.

Ezzel szemben éppen az ösztönzött cikkem megírására, hogy az elmúlt évben hat helyen is megfigyelhettem a legsudarlósbab fenyőfák nagyszámban való faragását. Ezek a fák vagy valamelyik erős szálalás után, vagy a mezők, rétek szélén ritka állásban, de nyilván hirtelen nőttek fel, mert vastagsági csökkenésük fm-kint nem 8, hanem 15—20 mm volt.

A szászrégen-szeretfalvi úton vagy az átrakodóállomásokon minden szakember megfigyelhette a 8—10 m hosszú és a 20 cm-nél nagyobb méretű bárdolt épületfák nagy százalékarányát.

Láttam azt, amikor száz köbméterekre menő tömegben a bányák részére már előkészített, a vonatutak mellé közelített, sőt az állomásokra beszállított bányafát faragták meg. És láttam, amint a vasútállomástól vagy fűrészteleptől 4—8 km távolságra tároló fűrészfát dolgozták fel bárdoltfának. Mindezt a pillanatnyi piaci kedvező alkalom ötletszerű kihasználására.

Kisgazda-termelőt Maros-Tordában, Beszterce-Naszódban és Gyergyóban keveset láttam faragtatni. Annál több — az elmúlt években feltűnt — ujdonsült fakereskedőt, leginkább az 1939. évi IV. törvénycikk alapján elbocsátott alkalmazottat. Ezek szorgalmasan kutagattak a telekkönyvekben; olyan rétként nyilvántartott területeket kerestek, amelyek az évek folyamán maguktól beerdősültek. És ilyen elég sok akadt. A tulajdonosokat azután könnyű volt arra rábírní, hogy rétákarítás címén fatermelési engedélyt kérjenek.

Ezek a beerdősült területek jobb sorsra érdemes fiatal állományokkal az 1935. évi IV. t.-c. 15. §-a alapján törzskönyvezendők lettek volna. Az adatokat ma is vastagon borító forgácsréteg mutatja, hogy a faállomány 25—30%-ánál jóval több maradt ott korhadásra kárhozhatóva.

A rendszertelen faragottfa-termelésnek az észszerűség szabályai

* A tanulmányba három értelemzavaró hiba csuszott be; ezeket a következőkben igazítjuk helyre.

1. Az 52. old. utolsó sorában a „m³“ mértékegység „m³“-rel.

2. az 55. old. 4. bekezdésének a 6. sorában a „100 mm“ vastagság „10 mm“-rel és végül

3. az 57. old. utolsóelötti bekezdésének a 2. és 3. sorában a „vékonyabb“ „vastagabb“ szó megjelöléssel helyettesítendő.

szerint való korlátozása tehát mind nemzetgazdasági, mint erdőgazdasági szempontból kívánatos!

Hogy a fűrészpor és a hulladékléc ma milyen értékes anyag, azt azok a fűrésztelepek érzik a legjobban, amelyeken nemcsak fenyőt, hanem bükköt és más keményfát is fűrészelnek és gőzölnék. A fenyőhulladéknak a legkisebb részére is szükség van a gőz fejlesztéséhez.

Mi ezzel szemben az erdőben korhadó forgács használhatósága? Ha a faragást az erdő nagy távolsága okolja meg, a forgács még a környékbeli lakosság tüzelőanyag-ellátása terén sem jöhet számításba.

Elismertem tanulmányomban is az épületfa nélkülözhetetlenségét. Egyidejűleg azonban javaslatot tettem a faragottfának részben fűrészelt fával való pótlására. A bárdoltfa-termelés előnyeként felhozott az a lehetőség, hogy az épületfát a szélesebb oldalánál 1 cm-rel nagyobb felsőátmérőjű gömbölyegfából már ki lehet vágni, a fűrészelt épületfával kapcsolatban is alkalmazható lesz, ha azt az Árhivatal minőségi előírása meg fogja engedni. Ma ugyanis a bárdoltfánál sem engedi meg.

A jövőt illetően pedig nem vagyok olyan borulató. Rendületlenül hiszem, hogy a mi erdőgazdaságunk is a legrövidebb idő alatt felsorakozik a nyugati államok jobb teljesítményű gazdaságai mellé, amikor minden, ma még kárba vesző hulladékot a fafeldolgozó ipar, a tökéletesített gépek és a távolságokat nem ismerő erdei szállítás használhatóvá fog tenni. Addig is takarékoskodnunk kell faanyagainkkal!

Páter Ernő.

HENDREY JÓZSEF FELSZÓLALÁSA A KÉPVISELŐHÁZBAN.

Hendrey József országgyűlési képviselő kartársunk a Képviselőház június hó 9.-én tartott ülésén behatóan foglalkozott a kormányának a zsidók erdő- és mezőgazdasági ingatlanainak az igénybevételét tárgyaló törvényjavaslattal és különösen annak az erdőgazdaságot érintő részével.

Miután meggyőződésünk szerint fejtegetései általános érdeklődésre tarthatnak számot, szó szerint közöljük a képviselőházi napló erre vonatkozó részét:

„Ezek után legyen szabad áttérnem a törvényjavaslattal kapcsolatos erdőgazdasági problémákra, amelyekkel előttem felszólt t. képviselőtársaim nemigen foglalkoztak vagy csak futólag érintették. Előre kell bocsátanom, hogy a javaslatnak ezt a részét különösen azért tartom igen fontosnak, mert az úrbéri rendezés óta a magyar törvényhozásban ez az első javaslat, amely az erdőingatlanhoz is hozzányúl. Magam is azt az elvet vallom, hogy az erdőingatlan többek között abban is különbözik a mezőgazdasági ingatlantól, hogy amíg az utóbbi kategóriában a kisebb kiterjedésű birtokokon is lehet mintaszerűen gazdálkodni, addig racionális és rentábilis erdőgazdálkodást csak nagyobb kiterjedésű területen lehet folytatni. Ez volt az oka annak, hogy eddigi földbirtokpolitikai törvényeink az erdőgazdaságot nem érintették, mert valamennyi ilyen vonatkozású törvényünk a nagybirtoknak csak bizonyos részét, bizonyos százalékát vette igénybe, és ha ugyanilyen hányadot vettek volna igénybe az erdőgazdaságokból is, ez az igénybevétel az erdőgazdasági egységek megbontásához és elaprózásához vezetett volna, ami sok esetben az üzem folytonosságát és az állandó hozam veszélyeztetését vonta volna maga után. Ennek a javaslatnak végrehajtása ezt a veszélyt kiküszöböli azzal, hogy nem részlegesen veszi birtokba az erdőtulajdont, hanem teljes egészében, úgyhogy az erdőbirtok csonkítatlanul és zökkenő nélkül jut az új tulajdonos birtokába.

Az erdőgazdasági ingatlanok megváltási módjára nézve egyes felszóltó képviselőtársaim kifogásolták, hogy a mezőgazdasági ingatlanok-

tól eltérőleg a javaslat az erdőgazdasági ingatlanok megváltási árát nem a kataszteri tiszta jövedelem többszörösében állapítja meg, hanem becslőbizottságokra bizza és attól tartanak, hogy ezek a becslő bizottságok nem fognak pártatlanul eljárni; ezért azt kívánnák, hogy az erdőbirtok megváltási árát is kataszteri tiszta jövedelem többszörösében állapítsák meg. Úgy emlékszem, *Tatár Imre* képviselőtársunk tette ezt az indítványt.

Rá kell mutatnom arra, hogy ezt az indítványt a gyakorlatban végrehajtani nem lehet, mert az erdő értékét nem a talaj értéke szerint állapítják meg, hanem értékelés szempontjából elsősorban a rajta levő faállomány jön tekintetbe, márpedig a faállomány nincs semmi összefüggésben a kataszteri tiszta jövedelemmel, ezért ezt nem lehet alapul venni. Minthogy pedig a zsidó erdőbirtokosok általában az erdő is üzletnek tekintették, és igyekeztek a birtokukban levő erdők faállományát minél jobban kiirtani, sajnos, a legtöbb zsidóbirtok csak letarolt és újraerdősítési kötelezettséggel terhelt talajból áll, amelynek értéke egy fix szorzószám esetén sokszor lényegesen meghaladná a becslési, vagis a tulajdonképpeni értéket. Ezért a magam részéről a becslőbizottság bekapcsolódását igen szerencsés megoldásnak tartom és különös megnyugvásomra szolgál az, hogy ennek a becslőbizottságnak mind a három tagja okleveles erdőmérnök-szakember, akik tárgyilagosan, de mindig önzetlenül és a nemzeti szempontok figyelembevételével fogják a rájukbízott feladatokat elvégezni.

Az Alföld fásításáról szóló 1923:XIX. t.-c. alapján telepített erdők-nél a megváltási összeg megállapítását a javaslat nem becslőbizottságra bizza, hanem ezeknél a területeknél már a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeresében állapítja meg az értéket. Sajnos, nem állanak pontos adatok rendelkezésemre arról, hogy ezeknek a területeknek mennyi a kataszteri tiszta jövedelme. Feltételezhető azonban, hogy a 2 aranykoronát nem haladja meg, miután leginkább silány, homokos és kevésbé értékes talajokat jelöltek ki erdősítésre, úgyhogy abban az esetben, ha a kataszteri tiszta jövedelem a 2 korona kataszteri tiszta jövedelmet nem haladja meg, a negyvenszeres szorzószámot a magam részéről megfelelőnek tartom.

T. Ház! Előfordulhat azonban az az eset, hogy a kataszteri tiszta jövedelem egyik-másik ilyen birtoktestnél több mint 2 korona, sőt ennél lényegesen magasabb, amely esetben — a még folyamatban lévő erdő-sítési költségeket is figyelembe véve — túl magas lenne a megváltási ár, annál is inkább, mert az újonnan erdősített területek 20—30 éven át semmi hasznot nem hoznak a tulajdonosnak, sőt ellenkezőleg, a szükséges pótlásokkal és az adókkal együtt még tetemes kiadással járnak. Véleményem szerint ezt a lehetőséget azzal a módosítással lehetne kiküszöbölni, ha a negyvenszeres szorzószám csak az 5 koronás kataszteri tiszta jövedelemig volna alkalmazandó és azokat a területeket, amelyeknek kataszteri tiszta jövedelme 5 koronánál magasabb, úgy kellene elbírálni, mint az 5 koronás kataszteri tiszta jövedelemmel bíró területeket.

T. Ház! Rá kell mutatnom még a 13. §-ban foglaltakra, amelyeket az erdőgazdasági és fakitermelési problémákban kevésbé járatos igen t. képviselőtársaim közül egyesek félreértettek. Az említett bekezdés ugyanis szószerint azt mondja (*olvassa*): „Fának és egyéb erdei terméknek kitermelési jogát zsidóra átruházni csak a földművelésügyi miniszter engedélyével lehet“. Le kell itt szögezni, hogy ez a rendelkezés az eddigi helyzettel szemben lényeges és a kereszény fakereskedelem szempontjából sorsdöntő fordulópontot jelent. (*Úgy van! a baloldalon.*) Ezidőszert ugyanis csak a tűzifakereskedők voltak kijelölve és csak a tűzifakereskedelemtől voltak eltiltva a zsidók, magával a fatermeléssel szabadon és minden hatósági korlátozás nélkül foglalkozhattak és fog-

lalkoznak ma is. Kárpátalján és Erdélyben úgyszólván egyeduralkodók voltak ezen a téren és ezért a kijelölt keresztény tűzfakereskedők csak zsidó fatermelőktől és az ő ügynökeik útján jutottak fához. Magam is kénytelen vagyok elismerni, hogy ezt a kérdést nem volt könnyű rendezni, mert a fatermeléshez szükséges igen tekintélyes tőke sokszor, sőt legtöbb esetben nem állt rendelkezésére a keresztény fakereskedelemnek, ezért a termelés biztosítása érdekében bizonyos mértékben szükség volt a régi zsidó fakereskedőkre. Örömmel kell azonban megállapítanom, hogy a kevés régi keresztény cég mellé elég szép számmal sorakoztak fel azok az új keresztény cégek, amelyek mind tőke, mind szaktudás tekintetében el fogják tudni végezni azt a feladatot, amelyet ez a törvényjavaslat rájuk ró. Ismerve a földművelésügyi miniszter úrnak, valamint az erdészeti osztálynak intencióját, nem fér kétség ahhoz, hogy a javaslatban biztosított jogával a miniszter úr csak szükség esetén és akkor fog élni, ha keresztény vállalkozó nem akad és a termelés folytonosságát veszélyeztetve látja.

Végül legyen szabad még arra a sokat vitatott kérdésre kitérnem, hogy az igénybevett ingatlanok miképpen legyenek felhasználva és kinek a tulajdonába jussanak. Én nem osztozom azok véleményében, akik ezt a kérdést a javaslat homlokterébe állítják, mert véleményem szerint a legfontosabb az, hogy ebből a javaslatból minél hamarabb törvény legyen és ez a törvény minél hamarabb végre legyen hajtva. Hogy mégis foglalkozom ezzel a kérdéssel, teszem ezt azért, hogy véleményemet általánosságban szövegzem le és ez a vélemény abból áll, hogy a mezőgazdasági ingatlanokat elsősorban a magyar föld népének kell juttatni és ott, ahol megfelelő épületek vannak, középirtokokat kell létesíteni, amelyeket elsősorban vitézeknek és olyanoknak kell juttatni, akik a régebbi és hasonló vonatkozású törvényekben körülírt iskolai végzettséggel bírnak vagy akik gyakorlati úton megszerezték azokat az ismereteket, amelyek egy ilyen középirtok vezetéséhez szükségesek. Nem szabad azonban megfélemlenünk a középirtokok alapításánál azokról sem, akiket a megszálló hatalmak birtokuktól megfosztottak és földönfutókká tettek.

Az erdőgazdasági ingatlanok kérdése már nagyobb nehézségre utközik és nagyobb körültekintést igényel. A magam részéről is helyesen tartom, ha elsősorban a törvényben felsorolt intézmények részesülnek juttatásban és megértem a javaslatnak azt az intencióját, amely a közérdekre való hivatkozással a földművelésügyi miniszter úrnak módot ad arra, hogy egyes személyeknek és intézményeknek juttasson ezekből az ingatlanokból. Ismerve ezeket az intenciókat, erről a helyről is felhívom a földművelésügyi miniszter úr figyelmét arra, hogy a bankok és nyugdíjpénztárak részéről máris valóságos versenyfutás indult meg az erdőbirtokok megszerzésére és ezért nyomatékkal kérem a földművelésügyi miniszter urat arra, hogy a végrehajtás során gondoljon a Dunántúl és az Alföldön elsősorban azokra a közbirtokosságokra és községekre, amelyeknek nincsen erdejük (*Helyeslés jobbfelől.*), az ország többi részén pedig használja fel ezeket a birtokokat nemzeti szempontból kívánatos telepítési célokra. (*Élénk helyeslés jobbfelől.*) Ugyanakkor fel szeretném hívni a földművelésügyi miniszter úr figyelmét arra, hogy miként a mezőgazdasági ingatlanoknál a gazdatisztek is nagyon helyesen előnyben részesültek, találjon a végrehajtás során módot arra, hogy az arra alkalmas és érdemes erdőmérnökök is részesülhessenek azokból a birtokokból, amelyek a szívükhöz nőttek és amelyeknek fenntartása és gondos kezelése az ő kezükben a legjobban van biztosítva.

T. Ház! Az előző földbirtokpolitikai törvények végrehajtásában gyakran volt alkalmam hivatalos minőségben résztvenni és ezért teljesen tisztában vagyok mindazokkal a nehézségekkel, amelyek majd ennek

a törvénynek végrehajtása során jelentkeznek és amelyek ennek a törvénynek végrehajtását késleltetik, de éppen ezért nem győzöm eléggé hangsúlyozni és megkérni a miniszter urat arra, hogy kapcsolja ki a végrehajtásból a közismert bürokráciát és juttassa minél hamarabb a juttatásban részesülők tulajdonába azokat a területeket, amelyeket majd ennek a törvénynek alapján igénybe fognak venni. Ezt különösen a termelés érdekében kérem, mert én a termelést csak ott látom veszélyeztetve, ahol az eljárás sokáig, néha évekig elhúzódik és az ebből előálló bizonytalanság következtében sem a megváltást szenvedők, sem az igénylők nem művelik a földet azzal a gondossággal, amellyel megművelnék akkor, ha ez a föld már saját tulajdonukat képezné.

T. Ház! Az erdőkre vonatkozóan éppen azért, hogy a törvény gyors végrehajtását megkönnyítsük, az volna még az indítványom, hogy az erdők igénybevételét és juttatását méltóztassék az erdészeti osztályra bízni. Hangsúlyozom, teljes bizalommal vagyok és a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznom a telepítési osztály eddigi működéséről. (*Mesko Zoltán: Éljen Vass Elek!*) és meg vagyok győződve arról, hogy ezután a törvényjavaslat törvényé válása által rá háramló feladatokat ugyanazzal a lelkiismeretességgel fogja végrehajtani és ugyanazzal az energiával igyekszik ezeknek az ügyeknek a menetét gyorsítani, ahogyan eddig tette, mégis olyan nagy feladat vár a telepítési osztályra, hogy képtelen lesz a törvényt, ezt az újabb feladatot a kívánatos gyorsasággal végrehajtani. Ezért az ügy gyors végrehajtása érdekében azt javaslom és arra kérem a miniszter urat, méltóztassék az erdészeti vonatkozású részeket kikapcsolni a telepítési osztály munkaköréből. (*Br. Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter: Így is tervezzük!*) Megnyugvással és köszönettel veszem tudomásul a földművelésügyi miniszter úrnak közbevetett felvilágosítását. Ezzel is biztosítva látom, hogy a törvény gyors végrehajtásából egy akadály el van hárítva.

T. Ház! Az előttünk fekvő törvényjavaslat a magyar faj megerősödése szempontjából korszakalkotó jelentőséggel bír s amikor a miniszterelnök úrnak és a földművelésügyi miniszter úrnak megköszönöm, hogy ezt a javaslatot idehozták a Ház elé, azt kívánom, hogy a javaslat minél előbb emelkedjék törvényerőre és koronázza a végrehajtást minél előbb ugyanolyan siker, mint amilyen általános megelégedést és örömet keltett a törvényjavaslat benyújtása. A javaslatot elfogadom. (*Éljenk éljenés és taps a jobboldalon és a középén. — A szónokot üdvözlük.*)

AZ ERDŐRENDEZÉSÉRŐL.

Az 1935:IV. t.-c. nagy változásokat követel az erdőrendezés terén. Már az 1. §. kimondja, hogy az erdő terület, amelyet az jellemez, hogy faállománya van. Am az „erdő” szakkifejezéssel népiesen — de helytelenül — csak a faállományt jelzik. Pedig az erdő éppen úgy, mint a szántó, nemcsak terület, hanem művelési ág is, tehát az erdőben nem lehet erdősíteni, hanem faállományról kell gondoskodni. Egyéb művelési ágú területből akkor lesz erdő, amikor azt a földadókataszter erdőnek minősíti, illetve, amikor felveszik az erdők törzskönyvébe. Mind a kataszteri minősítésnek, mind az erdőtörzskönyvi felvételnek alapja a faállomány.

Erdőtelepítésről csak akkor lehet szó, ha nem „erdő” művelési ágú területen ültetünk erdei fajajú állományt, azonban az ültetėskor mindig a tulajdonos joga meghatározni, hogy erdősítést, vagy gazdasági fásítást végez-e, s ha erdősítést végez, ehhez a munkához különböző támogatásra számíthat a kormány részéről. (T. 294. §.) Ha azonban gazdasági fásítást végez, akkor a fahasználati jog gyakorlásában fenntartja a szabad kezét és az ilyen területet legfeljebb szabad erdőnek lehet törzskönyvezni. A közérdekű erdőtelepítésre kijelölt terület hatósági

kényszer folytán akkor válik erdővé, amikor azt az erdők törzskönyvébe jogerősen bevezetik; a faállomány tervszerű megtelepítésére csak ezután kerül sor.

Az erdőrendezési terület-kimutatásban feleslegessé vált az erdőnek erdősült és tisztás részre való osztása, mert ahogy az erdőt nem lehet erdősültnek, éppen úgy nem lehet tisztásnak sem mondani. Az erdőnek van faállománya, de ennek az ideiglenes hiánya nem változtat az „erdő“ művelési ágon.

A tisztásnak csak addig volt szakszerű értelme, amíg erdő alatt a faállományt értettük, de az ma már olyan népies kifejezés, mint a liget, ahol a faállomány nagyon hiányos sűrűségű s a faegyedek csoportosan állanak.

Az 1935:IV. f.-c. nemcsak szakkifejezésekben, hanem lényegben is sokat változtatott az erdőgazdálkodás menetén. Elrendelte ugyanis általánosan a tervszerű erdőgazdálkodást s a terv hatósági jóváhagyását. A még hatóságilag jóváhagyott erdőgazdasági üzemterv nélkül kezelt erdőkben először azt kell keresztülvinni, hogy az erdőbirtokosok betartsák a törvényt és csak azután lesz majd célszerű tőlük a hatóságilag jóváhagyott üzemterv felállításra szűkebb korlátok betartását követelni. Minden erdőbirtokosnak van valamilyen üzemterve, ha nem is tette a tervet papírosra és megfelelő is a gazdálkodása, amíg a törvény ellen nem vét. Tekintettel a nagy erdőmérnök-hiányra, fokozatosan azoktól kell az üzemterv bemutatását követelni, akik a törvény rendelkezését megszegik vagy tilalmát nem tartják be.

Az erdőgazdasági üzemtervnek, bármilyen egyszerű alakja legyen, az erdőre vonatkozó minden kérdésre felelnie kell. Elsősorban a következő két kérdésre kell megbízható adatokkal szolgálnia, hogy kié az erdő és hol az erdő? Fel kell tüntetni, hogy a tulajdonjog mely telekkönyvi betétben, kiknek a nevében s milyen birtokarányban van bekebelezve és hogy melyik kat. birtokívben, milyen hrszámok alatt, mekkora területtel szerepel a földadókataszterben. Ezenfelül feltétlenül tartalmaznia kell minden üzemtervnek olyan összehasonlító kimutatást, amely felvilágosítást ad, hogy az erdészeti helyszíni jelzés melyik kataszteri helyrajzi számnak felel meg egészben vagy részben s viszont.

Az úrbéres viszony felszámolásából eredő, vagy egyes csoportok részéről újabbán szerzett erdő esetén fel kell tüntetni, hogy a birtok társulajdonosai erdőbirtokossági vagy legeltetési társulatot alkotnak, illetve, hogy melyik társulattá kötelesek megalakulni. Ezzel szemben nem kötelesek társulattá alakulni egy családból származó, egy nemzetségbeli tulajdonostársak.

Az 1935:IV. t.-c. igyekszik a népies, de nem helyes „vágás“ kifejezést is kiküszöbölni. A „vágás“ szó használata felesleges, mert nem szakkifejezés s helyette sokkal jobban megfelel a „fahasználat“ kifejezés. Ez a szó 20 év alatt eléggé átment a köztudatba, ezért ideje volna a „vágás“ összetételeit is helyesebb kifejezésekkel leváltani, így „vágás-terv“ helyett „főhasználati terv“, „vágás-terület“ helyett „fahasználati terület“, vágásforduló helyett teljesen kielégítő a forduló kifejezés.

Igen sok üzemterv nem választja külön az erdőgazdasági eljárás (szerfa-, tűzifa- és cserzőkéreg-termelést) az erdő alakjától (szál- és sarjerdő). Némely üzemterv felhatalmazást ad a kezelő erdőtisztnek bizonyos mellékhasználatok engedélyezésére. Ez azonban helytelen, mert a használatok gyakorlására vonatkozó intézkedési jogot az erdőrendezési hatóság nem veheti ki a birtokos kezéből, erre a törvény nem ad módot. Kötött birtokon sem ruházható fel a kezelő erdőtiszt a vagyonfelügyeleti szerv hatáskörével. Az úrbéres származású erdőkben sem engedélyezheti a kezelő erdőtiszt a mellékhasználatok gyakorlását, mert arra a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, mint vagyon-

felügyeleti hatóság illetékes, egyéb erdőkben pedig mint elsőfokú erdőrendészeti hatóság engedélyezi az esedékes mellékhasználatokat.

Legnagyobb hibája a mostani erdőgazdasági üzemterv-nuntának, hogy a faállomány természetes v. mesterséges felújításának az előírásában nem szentel több figyelmet a *felújulásnak*. Még a felújítások táblázatában sem nyit külön rovatot a faállomány felújulásának, ezért sokan a természetes felújítást egyenlőnek veszik a felújulással, noha az két különböző fogalom; ezt magyarázni magyar ember előtt felesleges.

A faállomány természetes felújítási módja németországi példák alapján került nálunk a gyakorlatba s a fordítás hűtlensége okozza a „felújulás“ kifejezés hiányát. Már 25 éve annak, hogy nálunk a faállomány természetes felújítása megkezdődött, így ideje volna az erdőrendezési táblázatokban a természetes felújítás mellett a felújulásnak is rovatot nyitni. A faállomány elpusztulásának, illetve kihasználásának a következménye a felújulás, ez történhetik gyökérfőről, gyökerekről vagy magról. A faállomány fokozatos kihasználásával lehet előidézni a bővebb magtermést s így közvetve a faállomány felújulását; a magtermés elmaradása esetén idegen magvak elvetésével végezzük a természetes felújítást. Mind a felújulás, mind a természetes felújítás kiegészítése mesterséges felújítással, csemeteültetés útján történik.

Braxatoris Zoltán

A Soproni Nyári Egyetem 1942. évi előadásai.

(Augusztus 1—19.)

- Dr. Baskay Ernő:* Freskó és más művészi falfestmények.
vitéz Becske Kálmán: Budapest székesfőváros felmérése.
Dr. Bordás Sándor: Budapest gáztermelő berendezéseinek fejlődése.
Bory Jenő: A szobor szerepe az építőművészetben.
Csányi Károly: A barokk építészeti stílus.
Csányi Károly: A román építészeti stílus.
Dr. Csonka Pál: A vasbeton a korszerű építészetben
Dr. Czettler Jenő: Háborús gazdálkodás.
Dörre Endre: Budapest zöldfelületi kérdései.
Dr. Egyed István: Alkotmány és parlamentarizmus.
Dr. Erődi-Harrach Béla: Szociális feladatunk a háború után.
Gróf Esterházy János: Nemzethűség, államhűség.
Fáy Aladár: Magyar szellem a népművészetben.
Dr. Felkay Ferenc: Iparosképzés.
Dr. Friedrich Lóránd: A renaissance építészeti stílus.
Dr. Fülei-Szántó Enre: A korlátolt felelősségű társaság.
Hankó Géza: Válogatott fejezetek a fényképmérés köréből.
Dr. Hazay István: Geodéziai vetületek.
Dr. Holhauser Jenő: Földmérési pillanatképek.
Dr. Imre Sándor: A közműveltség válsága.
Dr. Judik József: Gazdasági és pénzügyi problémáink a háború után.
Dr. vitéz Kiss Tibor: A kertművészet története.
Dr. Korompay György: A nagyvárosok jövő fejlődése.
Dr. Kotsis Iván: Építőművészetünk magyarsága.
Laszqallner Oszkár: A korszerű szabadkézi rajztudás lényege és kulturális jelentősége.
Dr. Lux Géza: A gót építészeti stílus.
Dr. Mersich Róbert: A Föld alakjának meghatározására szolgáló mérések.
Dr. Mihályi Ernő: Sopron képe építészettörténeti szempontból.
Molnár Dénes: A vízvezetéki célokra szolgáló fémanyagok korrozója és a védekezés módjai.
Dr. Molnár Ernő: A mai egyházművészet.

- Dr. Nemesdy József: A vasúti balesetekről.
 Dr. Nyul Gyula: Kenőolajok technológiája.
 Ormos Imre: A házikertek tervezése.
 Radnai Lóránd: A görög és római építészeti stílusok.
 Rieger Gyula: Korszerű bankvezetés és bankműveletek.
 Rósás Pál: A székesfőváros újabb építkezései.
 Dr. Saághy Ferenc: Budapest Székesfőváros közegészségügye.
 Sébor János: A kiegyenlítő számítás gyakorlati jelentősége a geodéziai munkálatokban.
 Stefániai Richárd: Villamos erőművek együttműködésének energiagazdasági és műszaki jelentősége.
 Dr. Szabó Zoltán: Az öröklődés társadalmi vonatkozásai.
 Szilágyi Béla: Régi telekkönyvek.
 Szilágyi József: A székesfőváros kertészete.
 Dr. Szokolay Leó: A zöldkeresztes mozgalom.
 Dr. Szőnyi László: A székesfőváros kassai üdülőjének építkezése.
 báró Villani Lajos dr.: Galilei életműve és egyénisége 300 év távlatából.
 Vojcsik Lipót: A székesfőváros vízműveinek munkáslakásai.
 Dr. Vönház István: A művészek társadalmi szerepe XIV. és XV. Lajos korában.
 Wigan László: A mátravidéki erőművekkel kapcsolatosan létesítendő lakótelep.

VADÁSZKUTYA-IDOMÍTÓ TANFOLYAM.

Az Országos Vizsla Club 1942. július 21-től augusztus hó 1-ig a véreb-, vizsla-, spaniel-, foxterrier- és tacsó-tulajdonosok részére Keszthelyen vadászkutya-idomító tanfolyamot tart.

1. Jelentkezhetnek hivatásos vadászok, erdészek, erdőőrök, vadőrök, vadászkutya-kedvelők és mindazok, akik elsajátítani óhajtják, miként kell a vadászkutyát nevelni, szoktatni, gondozni, vele bálni és vadászni.

2. A tanfolyam külön foglalkozik a véreb idomításával, a vizsla- és a spaniel bevezetésével, továbbá a tacsó és a foxterrier nevelésével.

3. A hallgatók 4.20 pengőért részesülhetnek napi háromszoros étkezésben.

4. A tanfolyam ingyenes, csupán vizsgadíj fejében és az oklevélért fizet minden hallgató 10 pengőt és 2 pengő bélyegilletéket, összesen 12 pengőt. Ezt az összeget jelentkezés alkalmával *Puntigám Jenő*-nek, az O. V. C. pénztárosának (Budapest, VIII., Kálvária-tér 14. sz.) kell beküldeni. A postautalványon fel kell tüntetni, hogy a befizetett összeg a tanfolyam céljára szolgál. Miután a tanfolyamnak csak negyven hallgatója lehet, a felvételkor a *jelentkezés sorrendjét* tartjuk be.

Csak annak a *jelentkezését* vesszük figyelembe, akinek a *vizsgadíja* beérkezett.

5. A magukat felvétetni szándékozók július 18-ig bezárólag egyszerű levélben jelentkezzenek az Országos Vizsla Clubnál (Budapest, VIII., József-körút 31/b.) Az érdeklődők ugyancsak onnan kaphatnak felvilágosítást.

6. A jelentkezéskor fel kell tüntetni a nevet, a foglalkozást, a valást, pontos lakáscímet és azt, milyen vadászkutya-fajtákra vonatkozó tanfolyamot óhajtja hallgatni a jelentkező.

7. A hivatásos vezetők ingyenes, közös elszállásolásban részesülnek. Hozzanak azonban magukkal üres szalmazsákot, fejaljának való üres zsákot, lepedőt, pokrócot, egy rövid és egy hosszú (8—10 m) pórázt (zsinórt vagy vezetősíjat) sípot, továbbá egy jegyzetfüzetet írónnal.

8. Az úrvezetők elszállásolásuk biztosítása végett forduljanak ugyancsak július hó 18-ig közvetlenül a Hercegi Főerdőhivatalhoz, Keszthelyen.
 Az Országos Vizsla Club.